YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)
7 päivänä joulukuuta 1995 *

Asiassa C-472/93,

jonka Pretore di Lecce (Italia) on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan mukaisesti yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa riita-asiassa

Luigi Spano ym.

vastaan

1) Fiat Geotech SpA

2) Fiat Hitachi Excavators SpA (entinen Fiat Hitachi Construction Equipment SpA)

ennakkoratkaisun työntekijöiden oikeuksien turvaamista yrityksen tai liikkeen taikka liiketoiminnan osan luovutuksen yhteydessä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 14 päivänä helmikuuta 1977 annetun neuvoston direktiivin 77/187/ETY (EYVL 1977 L 61, s. 26) tulkinnasta,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtajan tehtäviä hoitava tuomari J.-P. Puissochet (esittelevä tuomari) sekä tuomarit J. C. Moitinho de Almeida, C. Gulmann, P. Jann ja L. Sevón,

julkisasiamies: G. Cosmas,
kirjaaja: hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— pääasian kantajat Spano ym., edustajinaan asianajajat Francesco Galluccio Mezio ja Giuseppe Galluccio, Lecce,

— pääasian vastaajat Fiat Geotech ja Fiat Hitachi Excavators -nimiset yhtiöt, edustajinaan asianajaja Cataldo Motta, Lecce, asianajajat Germano Dondi ja Renzo Maria Morresi, Bologna, ja asianajaja Alberto Dal Ferro, Vincenza, ja

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään sen oikeudellisen yksikön virkamies Nicola Annecchino ja yksikön palveluksessa oleva kansallinen virkamies José Juste Ruiz,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Spanon ym. edustajinaan Francesco Galluccio Mezio ja Giuseppe Galluccio, Fiat Geotech ja Fiat Hitachi Excavators -nimisten yhtiöiden edustajinaan Germano Dondi, Renzo Maria Morresi ja Alberto Dal Ferro sekä komission, asiamiehinään Nicola Annecchino ja komission palveluksessa oleva kansallinen virkamies Horstpeter Kreppel, esittämät suulliset huomautukset 29.6.1995 pidetyssä käsittelyssä ja

kuultuaan julkisasiamiehen 17.10.1995 pidetyssä suullisessa käsittelyssä esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Pretore di Lecce on 2.12.1993 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamoon 17.12.1993, esittänyt EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan mukaisesti ennakkoratkaisukysymyksen työntekijöiden oikeuksien turvaamista yrityksen tai liikkeen taikka liiketoiminnan osan luovutuksen yhteydessä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 14 päivänä helmikuuta 1977 annetun neuvoston direktiivin 77/187/ETY (EYVL 1977 L 61, s. 26, jäljempänä direktiivi) tulkinnasta.

2 Tämä kysymys on esitetty riita-asiassa, jonka herra Spano ja useat muut työntekijät ovat panneet vireille Fiat Geotech ja Fiat Hitachi Construction Equipment, josta on tullut Fiat Hitachi Excavators (jäljempänä Fiat Hitachi), -nimisiä yhtiöitä vastaan ja jossa on kyse sopimuksesta, jonka Fiat Geotech on tehnyt 11.11.1992 kansallisella tasolla edustavimpiin keskusjärjestöihin kuuluvien alan ammattiyhdistysten ja yhtiön Leccen tehtaan eri ammattiosastojen kanssa (jäljempänä sopimus).

3 Sopimuksella pyrittiin supistamaan henkilöstön rakenteellista ylimäärää, joka oli aiheutunut Leccen tehtaassa valmistettavien maansiirtokoneiden kysynnän huomattavasta heikkenemisestä, ja se oli tehty Italian kuulumisesta Euroopan yhteisöihin johtuvien velvoitteiden täytäntöönpanemiseksi 29.12.1990 annetun lain nro 428 (yhteisön lainsäädännön vuodelta 1990 täytäntöönpaneva laki, GURI,

täydennysosa 1991, nro 10, jäljempänä vuoden 1990 laki) 47 §:ssä tarkoitettua neuvottelumenettelyä ammattiosastojen ja/tai -yhdistysten kanssa noudattaen.

4 Vuoden 1990 lain 47 §:llä muutetaan lainsäädäntöä, jolla direktiivi on saatettu osaksi Italian oikeusjärjestystä. Sen 5 momentissa säädetään poikkeus Italian siviililain 2112 §:stä, jonka mukaan yrityksen luovutuksen yhteydessä uudesta omistajasta tulee työsuhteen toinen osapuoli ja työntekijän työsuhteeseen perustuvat oikeudet säilyvät.

5 Tässä momentissa säädetään seuraavaa:

"Kun luovutetaan sellainen yritys tai yrityksen tuotantoyksikkö, jonka CIPI on 12.8.1977 annetun lain nro 675 2 §:n 5 momentin c kohdan mukaisesti todennut olevan kriisitilassa, tai yritys, joka on asetettu konkurssiin tai jonka omaisuuden käyttämisestä velkojen maksuun on vahvistettu akordi, tai yritys, joka on asetettu pakkoselvitystilaan, tai yritys, joka on asetettu erityishallintoon, ja kun toimintaa ei ole tarkoitus jatkaa tai kun toiminta on keskeytynyt ja edellisissä momenteissa tarkoitetut neuvottelut ovat päättyneet sopimukseen, jossa ainakin osa työpaikoista on turvattu, niihin työntekijöihin, jotka siirtyvät uudelle omistajalle, ei sovelleta siviililain 2112 §:ää, paitsi jos sopimuksessa on sovittu tästä edullisemmin. Sopimuksessa voidaan lisäksi sopia, että luovutus ei koske ylimääräistä henkilöstöä ja että se jää kokonaan tai osaksi luovuttajan palvelukseen."

6 Se, että Comitato di ministri per il coordinamento della politica industriale (teollisuuspolitiikkaa koordinoiva ministerivaliokunta, jäljempänä CIPI) toteaa teollisuuspolitiikan koordinointia, alan rakennemuutosta, uudelleensuuntaamista ja kehittämistä koskevista toimenpiteistä 12.8.1977 annetun lain nro 675 (jäljempänä vuoden 1977 laki) 2 §:n 5 momentin c kohdan nojalla yrityksen olevan kriisitilassa, saa aikaan sen, että Cassa integrazione guadagni — gestione straordinaria (palkko-

jen täydennyskassan erityisjaosto, jäljempänä CIGS) ottaa vastatakseen osaksi tai kokonaan kyseisen yrityksen työntekijöiden palkoista.

7 Fiat Geotechin tekemässä sopimuksessa oli sovittu seuraavaa:

a) Leccen tehdas luovutetaan Fiat Hitachille, joka oli perustettu sen ostamiseksi ja tuotantotoiminnan jatkamiseksi (joskin supistetusti) 1.1.1993 alkaen.

b) Fiat Geotech tekee toimivaltaisille viranomaisille hakemuksen, jossa pyydetään vuoden 1977 lain 2 §:n 5 momentin c kohdan mukaisesti toteamaan, että Leccen tehdas on kriisitilassa, mikä vaikuttaa merkittävästi paikkakunnan työllisyystilanteeseen ja alan tuotantotilanteeseen.

c) Fiat Hitachille siirtyy 600 Leccen tehtaan 1 355 työntekijästä vuoden 1990 lain 47 §:n 5 momentin mukaisesti. Nämä 600 työntekijää valitaan teknisten vaatimusten sekä luovutuksensaajan organisaation ja tuotannon tarpeiden perusteella.

d) Loput 755 työntekijää, joihin pääasian kantajat kuuluvat, jäävät Fiat Geotechin palvelukseen ja heidät sijoitetaan CIGS:n järjestelmään.

8 Sopimuksen mukaisesti pääasian kantajat jäivät Fiat Geotechin työntekijöiksi ja heidät sijoitettiin kokonaan CIGS:n vastuulle 1.1.1993 alkaen.

9 Koska pääasian kantajat pelkäsivät, että heidät irtisanotaan, kun CIGS:n vastuuaika heistä päättyy, he vaativat Pretore di Lecceä vahvistamaan, että sopimus ja heidän työpaikkojensa siirto Leccen tehtaan luovutuksensaajalle Fiat Hitachille ovat siviililain 2112 §:n perusteella pätemättömiä.

10 Pääasian vastaajat Fiat Geotech ja Fiat Hitachi ovat todenneet, että sopimus on pätevä, sillä se on tehty vuoden 1990 lain 47 §:n 5 momentin mukaisesti.

11 Kansallinen tuomioistuin on sitten pohtinut, onko tämä säännös direktiivin kanssa sopusoinnussa, koska säännöksessä erkaannutaan siitä periaatteesta, että työntekijät siirtyvät automaattisesti luovutuksensaajalle.

12 Kansallinen tuomioistuin on erityisesti korostanut, että vaikka yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että direktiiviä ei sovelleta luovutuksiin sellaisten menettelyjen yhteydessä, joiden tarkoituksena on luovuttajan omaisuuden realisointi ja kaikkien velkojien saamisten suorittaminen, niin vuoden 1977 lain 2 §:n 5 momentin c kohdassa tarkoitetussa kriisitilassa olevan yrityksen luovutus koskee sellaisen velkaantuneen yrityksen kaikkia tai yksittäisiä tehtaita, jonka varallisuusasema on selvästi parempi kuin yrityksen, johon kohdistuu yleistäytäntöönpanoon tähtäävä menettely velkojen maksamiseksi, ja jonka toimintaa luovutuksensaaja todellisuudessa jatkaa, ilman että tuotanto keskeytyy merkittäväksi ajaksi, ja yrityksellä on ennen kaikkea myös konkreettisia tervehtymisnäkymiä, mitä osoittaa varsinkin se seikka, että yritys esittää CIPI:lle tervehdyttämisohjelmia, joiden tarkoituksena on saada CIPI toteamaan kriisitila ja hyväksymään työntekijät palkkojen vastattavaksiottamisjärjestelmään.

13 Pretore di Lecce on tästä syystä päättänyt lykätä asian ratkaisemista ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

"a) Onko direktiivin 77/187 säännöksiä (ja niistä varsinkin 3 artiklan 1 kohtaa) tulkittava siten, että niitä sovelletaan yrityksen, tehtaan tai tehtaan osan luovutukseen toiselle yritykselle sopimuksella tai sulautumisen kautta silloinkin, kun luovutuksen kohteena on yritys tai tuotantoyksikkö, jonka on todettu 29.12.1990 annetun kansallisen lain nro 428 47 §:n 5 momentin mukaisesti olevan kriisitilassa,

b) vai onko sitä vastoin yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä jo vahvistetun poikkeuksen direktiivin 77/187 soveltamisesta sellaisessa tapauksessa, jossa luovutetaan yritys, johon kohdistuu yleistäytäntöönpanoon tähtäävä menettely velkojen maksamiseksi ja jonka toimintaa ei ole tarkoitus jatkaa, katsottava koskevan myös sellaisia tapauksia, joissa luovutetaan Italian lainsäädännössä (lain nro 428/1990 47 §:n 5 momentti) tarkoitetussa kriisitilassa olevaksi todettu yritys, tehdas tai tuotantoyksikkö (johon ei kohdistu yleistäytäntöönpanoon tähtäävää menettelyä velkojen maksamiseksi)?"

Ennakkoratkaisupyynnön tutkittavaksi ottaminen

14 Fiat Geotech ja Fiat Hitachi ovat esittäneet, että kansallisen tuomioistuimen on jätettävä ennakkoratkaisukysymys tutkimatta kolmesta syystä. Ensinnäkään sillä ei ole merkitystä asianosaisten kansallisessa tuomioistuimessa esittämien vaatimusten ja väitteiden ratkaisemiseksi, koska asianosaiset ovat kiistäneet yrityksen ammattiyhdistysten ja -osastojen kanssa tekemän sopimuksen pätevyyden sellaisten kansallisten säännösten perusteella, jotka eivät kuulu direktiivin soveltamisalaan. Toiseksi kansallinen tuomioistuin on esittänyt viran puolesta ennakkoratkaisukysymyksen ja siten rikkonut kansallisia oikeussääntöjä. Lopuksi ne toteavat, että kansallinen

tuomioistuin ei kuitenkaan saa soveltaa direktiivin säännöksiä sen käsiteltävänä olevassa riidassa, jonka asianosaiset ovat yksinomaan yksityisiä oikeussubjekteja.

15 Ensimmäisen perustelun osalta on muistutettava, että yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka on vastuussa sen ratkaisemisesta, asiana on harkita kunkin asian erityispiirteiden perusteella, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja mikä on sen yhteisöjen tuomioistuimelle esittämien kysymysten merkitys asiassa. Kansallisen tuomioistuimen pyyntö voidaan jättää tutkimatta, jos on ilmeistä, että yhteisön oikeuden tulkinnalla tai yhteisön säännöksen pätevyyden tutkimisella, joita tämä tuomioistuin on pyytänyt, ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen (ks. varsinkin yhdistetyt asiat C-332/92, C-333/92 ja C-335/92, Eurico Italia ym., tuomio 3.3.1994, Kok. 1994, s. I-711, 17 kohta). Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa kansallisen tuomioistuimen esittämä yhteisön oikeuden tulkintapyyntö ei ole ilmiselvästi vailla yhteyttä pääasian riidan kohteeseen, koska tämän tulkinnan perusteella ratkeaa, sovelletaanko tässä riidassa kansallista säännöstä, johon pääasian vastaajat ovat vedonneet.

16 Toisen perustelun osalta riittää, että muistutetaan, että yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan (ks. varsinkin em. Eurico Italia ym. -tuomio, 13 kohta) yhteisöjen tuomioistuimen tehtävänä ei ole tutkia, onko päätös, jolla sille on esitetty ennakkoratkaisukysymys, tehty kansallisten oikeudenkäyntisäännösten mukaisesti. Tämä johtuu yhteisöjen tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten välisestä tehtävien jaosta.

17 Kolmannessa perustelussa yhdistyvät komission huomautuksissaan esittämät epäilykset siitä, soveltuuko direktiivi pääasiassa kyseessä olevaan riitaan. Tämän perustelun osalta on korostettava, että vaikka yhteisöjen tuomioistuin on vakiintuneesti todennut, ettei direktiivi voi sellaisenaan velvoittaa yksityisiä oikeussubjekteja ja ettei siihen sinänsä sen vuoksi voida vedota yksityistä oikeussubjektia vastaan (ks. erityisesti asia C-91/92, Faccini Dori, tuomio 14.7.1994, Kok. 1994, s. I-3325, 20 kohta), niin yhtä lailla yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että kansallisen

tuomioistuimen on kansallista lainsäädäntöä — sekä ennen direktiiviä annettuja säännöksiä että direktiivin antamisen jälkeen hyväksyttyjä säännöksiä — soveltaessaan tulkittava sitä mahdollisuuksien mukaan siten, että direktiivin sisältö ja tarkoitus otetaan huomioon direktiivillä tavoitellun tuloksen saavuttamiseksi, ja noudatettava täten perustamissopimuksen 189 artiklan kolmatta kohtaa (em. Faccini Dori -tuomio, 26 kohta).

18 Kansallinen tuomioistuin pyrkii sen käsiteltävänä olevassa asiassa selvittämään, millä tavalla kansallista lainsäädäntöä ja erityisesti siviililain 2112 §:ää voidaan soveltaa direktiivin kanssa sopusoinnussa.

19 Ennakkoratkaisukysymys on siis tutkittava.

Asian ratkaisu

20 Ennakkoratkaisupyynnön perusteluista ilmenee, että Pretore di Lecce pyrkii selvittämään ennakkoratkaisukysymyksellään, soveltuuko direktiivi sellaisen yrityksen luovutukseen, jonka kriisitila on todettu vuoden 1977 lain 2 §:n 5 momentin c kohdan mukaisesti.

21 Pääasian kantajat ja komissio väittävät, että tällaisessa tilanteessa olevat yritykset kuuluvat direktiivin soveltamisalaan. Ne korostavat, että yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön ja erityisesti asiassa D'Urso ym. 25.7.1991 annetun tuomion (asia C-362/89, Kok. 1991, s. I-4105) mukaan määräävä peruste sille, kuuluuko hallinnollisen tai tuomioistuinmenettelyn yhteydessä tapahtunut yrityksen luovutus direktiivin soveltamisalaan, on kyseisen menettelyn tarkoitus. Jos menettelyn tarkoituksena on luovuttajan omaisuuden realisointi, edellä mainitun oikeuskäytännön perusteella direktiivi ei sovellu. Jos sitä vastoin menettelyn tarkoituksena on luovuttajan toiminnan jatkaminen, direktiivi soveltuu. Pääasian kantajat ja komissio korostavat myös, että yritys, jonka vuoden 1977 laissa

tarkoitettu kriisitila on todettu, on sellainen, jonka rahoitus- ja varallisuusasema on parempi kuin sellaisen yrityksen, johon kohdistuu velkojen maksamista varten yleistäytäntöönpanoon tähtäävä menettely, jonka tarkoituksena on yrityksen omaisuuden realisointi, ja samalla sellainen, jonka toimintaa aiotaan jatkaa.

22 Fiat Hitachi ja Fiat Geotech puolestaan väittävät, että yhteisöjen tuomioistuimen on esimerkiksi asiassa Abels 7.2.1985 antamassaan tuomiossa (asia 135/83, Kok. 1985, s. 469) ja edellä mainitussa D'Urso ym. -tuomiossa todennut, että direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle jää yritys, johon kohdistuu menettely, jonka tarkoituksena on muiden kuin luovuttajan tai luovutuksensaajan intressien tyydyttäminen. Tällaisia muita ovat esimerkiksi yrityksen velkojat. Yhtiöiden mukaan vuoden 1977 lain tarkoittamassa kriisitilassa oleva yritys täyttää tämän edellytyksen, koska sen luovuttamiseksi ei riitä pelkkä luovuttajan ja luovutuksensaajan välinen sopimus, vaan lisäksi tarvitaan hallinnollinen toimenpide ja ammattiyhdistysten suostumus.

23 Yhtiöt esittävät toissijaisesti, että vuoden 1990 lain 47 §:n 5 momentti on direktiivin 7 artiklassa tarkoitettu työntekijöille edullisempi säännös. Ne toteavat, että vuoden 1990 lain 47 §:n 5 momentti edistää yritysten luovutuksia ja rajoittaa irtisanomisia ja säilyttää täten työntekijöiden työpaikat, mikä on direktiivin tavoitteiden mukaista.

24 Yhteisöjen tuomioistuin on jo todennut, että määräävä peruste sille, kuuluuko sellaisen yrityksen luovutus, johon kohdistuu hallinnollinen tai tuomioistuinmenettely direktiivin soveltamisalaan, on kyseisen menettelyn tarkoitus (em. D'Urso ym. -tuomio, 26 kohta).

25 Kuten komissio ja pääasian kantajat ovat todenneet, yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä selviää, että direktiivi ei sovellu luovutukseen, joka tapahtuu sellaisen menettelyn yhteydessä, jonka tarkoituksena on luovuttajan omaisuuden realisointi, jollainen on esimerkiksi konkurssimenettely (ks. em. Abels-tuomio) ja

Italian lainsäädännön mukainen pakkoselvitystilamenettely (ks. em. D'Urso ym. -tuomio). Sen sijaan direktiivi soveltuu sellaisen yrityksen luovutukseen, johon kohdistuu menettely, jonka tarkoituksena on yrityksen toiminnan jatkaminen, jollainen on esimerkiksi Alankomaiden lainsäädännön mukainen *surséance van betaling* -menettely (em. Abels-tuomio) ja Italian lainsäädännön mukainen suurten kriisitilassa olevien yritysten erityishallintomenettely, silloin kun yrityksen toimintaa on päätetty jatkaa ja niin kauan kuin jatkamispäätös on voimassa (em. D'Urso ym. -tuomio).

26 Ennakkoratkaisupyynnöstä ja yhteisöjen tuomioistuimen kysymyksiin annetuista kirjallisista vastauksista selviää, että sillä, että yritys todetaan kriisitilassa olevaksi pyritään sen taloudellisen ja rahoituksellisen tilanteen kuntoonpanemiseen ja ennen kaikkea työpaikkojen säilyttämiseen. CIPI:n päätös kriisitilasta tehdään taloudellisilla, rahoituksellisilla ja työllisyysperusteilla, ja päätöksen edellytyksenä on siis työllisyysongelmien ratkaisemiseksi laaditun tervehdyttämissuunnitelman esittäminen. Tällainen päätös saa aikaan sen, että yritys saa siirrettyä tilapäisesti CIGS:n vastattaviksi työntekijöiden palkat osaksi tai kokonaan.

27 Kansallinen tuomioistuin on täsmentänyt, että yritykset, joiden CIPI on todennut olevan kriisitilassa, ovat sellaisia, joiden varallisuusasema mahdollistaa toiminnan jatkamisen ilman, että tuotanto keskeytyy merkittäväksi ajaksi, ja joilla on konkreettisia näkymiä tervehtymisestä.

28 Näin ollen kriisitilassa olevaksi todettuun yritykseen kohdistuu menettely, jonka tarkoituksena ei suinkaan ole yrityksen realisointi, vaan päinvastoin sen toiminnan jatkamisen edistäminen, jotta yritys elpyisi.

29 Kriisitilan toteamismenettelyyn ei kuulu — päinvastoin kuin konkurssiin — mitään tuomioistuimen suorittamaa valvontaa eikä mitään yrityksen omaisuuden hallinnointia eikä se anna oikeutta maksujen lykkäämiseen.

30 Tämän menettelyn taloudellisella ja sosiaalisella tavoitteella ei voida selittää eikä perustella sitä, että työntekijöiltä otettaisiin pois direktiivin heille antamat oikeudet, silloin kun kyseinen yritys kokonaan tai osaksi luovutetaan (ks. analogisesti em. D'Urso ym. -tuomio, 32 kohta).

31 Pääasian vastaajat ovat huomautuksissaan vedonneet siihen, että vuoden 1990 lain 47 §:n 5 momentin soveltaminen edellyttää työntekijöiden edustajien kanssa tehtyä sopimusta, jossa ainakin osa työpaikoista on sovittu säilytettävän. Myöskään tällä perusteella ei voida jättää noudattamatta direktiivin säännöksiä yritystä luovutettaessa.

32 Yhteisöjen tuomioistuin on nimittäin jo edellä mainitun, asiassa D'Urso ym. annetun tuomion 11 kohdassa todennut, että nämä säännökset ovat pakottavia siten, että niistä ei voida työntekijöiden vahingoksi poiketa ja että siitä syystä työntekijöiden direktiiviin perustuvien oikeuksien toteuttaminen ei voi olla riippuvainen luovuttajan tai luovutuksensaajan suostumuksesta eikä työntekijöiden edustajien tai työntekijöiden itsensä suostumuksesta. Ainoa poikkeus tästä on se, että työntekijöillä on mahdollisuus oman vapaan harkintansa mukaan olla jatkamatta työsuhdetta uuden työnantajan kanssa luovutuksen jälkeen. Yhteisöjen tuomioistuin on tämän tuomion 17 kohdassa täsmentänyt, että direktiivin säännökset koskevat kaikkia, mukaan lukien ammattiyhdistysten edustajat, jotka eivät voi niistä poiketa luovuttajan tai luovutuksensaajan kanssa tekemillään sopimuksilla.

33 Ei voida myöskään ajatella, että vuoden 1990 lain 47 §:n 5 momentin säännös, jonka seurauksena yrityksen työntekijöiltä otetaan pois direktiivissä heille

annettua suojaa, olisi direktiivin 7 artiklassa tarkoitettu työntekijöille edullisempi säännös.

34 Yhteisöjen tuomioistuin on sitä paitsi jo edellä mainitun, asiassa D'Urso ym. annetun tuomion 18 ja 19 kohdissa hylännyt tällaisen väitteen. Tässä asiassa väitettiin, että sellainen direktiivin tulkinta, joka esti luovuttajaa pitämästä palveluksessaan yrityksen ylimääräisiä työntekijöitä, saattoi olla työntekijöiden kannalta huonompi, koska luovutuksensaajaehdokas saattaisi päätyä siihen, ettei se hanki yritystä itselleen, jos sen on pidettävä palveluksessaan luovutetun yrityksen henkilöstön liikamäärä, tai sitten nämä työntekijät irtisanottaisiin ja he menettäisivät edut, jotka he mahdollisesti olisivat saaneet, jos heidän luovuttajan kanssa olevat työsuhteensa olisivat jatkuneet.

35 Yhteisöjen tuomioistuin on huomauttanut tätä päättelyä vastaan, että direktiivin 4 artiklan 1 kohdassa tosin kielletään luovuttajaa ja luovutuksensaajaa käyttämästä luovutusta sellaisenaan irtisanomisperusteena, mutta toisaalta se "ei estä irtisanomisia työvoiman muutoksiin johtavista taloudellisista, teknisistä tai organisatorisista syistä". Yhteisöjen tuomioistuin on todennut lisäksi, että direktiivi ei myöskään estä sitä, että jos kansallisessa lainsäädännössä on mahdollisimman monien irtisanomisten välttämiseksi luovuttajan hyväksi säännöksiä, jotka keventävät ylimääräisistä työntekijöistä aiheutuvia kustannuksia tai poistavat ne, että näitä säännöksiä sovelletaan luovutuksen jälkeen luovutuksensaajan hyväksi.

36 Tämän perusteella ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että direktiivi soveltuu sellaisen yrityksen luovutukseen, jonka on vuoden 1977 lain 2 §:n 5 momentin c kohdan mukaisesti todettu olevan kriisitilassa.

Oikeudenkäyntikulut

37 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneelle Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on ratkaissut Pretore di Leccen 2.12.1993 tekemällä päätöksellä esittämän kysymyksen seuraavasti:

Työntekijöiden oikeuksien turvaamista yrityksen tai liikkeen taikka liiketoiminnan osan luovutuksen yhteydessä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 14 päivänä helmikuuta 1977 annettu neuvoston direktiivi 77/187/ETY soveltuu sellaisen yrityksen luovutukseen, jonka on 12.8.1977 annetun Italian lain nro 675 2 §:n 5 momentin c kohdan mukaisesti todettu olevan kriisitilassa.

Puissochet Moitinho de Almeida Gulmann

Jann Sevón

Julistettiin Luxemburgissa 7 päivänä joulukuuta 1995.

R. Grass — kirjaaja

J.-P. Puissochet — viidennen jaoston puheenjohtajan tehtäviä hoitava tuomari